

Az említett szerzők közül talán csak Nádas az, aki elhatárolja biográfiai énjét a regény szubjektumaitól; a legtöbben vállalják a fedettséget. A Kornis-mű hatása éppen őrvongó szubjektivitásában, az én totális, tagolatlan, spontán, parttalan, alig ellenőrzött áradásában rejlik. Kertész minduntalan ugyanazt az (alap)élményt: a holocaustét fogalmazza át élhetővé-olvashatóvá, Karátsón hőse is markánsan önéletrajzi: jól ráismerhetünk a művön kívüli élet- és médiavilágból. Ezek a kontextusok és gesztusok kényessé teszik a keletkező opusok befogadását, kiélezi olvasó-szerző-regény viszonyát. Az olvasóra sok hárul: érintetté válik a szerző-hős érintettsége miatt, s ez zavarba hozhatja, ellenállását fokozhatja. Ennek alapján úgy tűnik, hogy a személyében kevésbé kitárulkozó, szociográfián edzett, a társadalmi-történeti-néprajzi kontextus feldolgozásának szabatoságán, szikárságán íróvá nőtt szerző lesz képes olyan fikatív naplót írni hőseivel, akik a gazdasági feljegyzések, háztartási bejegyzések valós vagy erősen valószínű vázát segítségül hívva, azokkal mintegy családi kalendáriumot alkotva írnak újra váratlanul egy tradicionális alapú formát.

Tatár Sándor

UGACC, @!?

Ad notam: ...MacIntosh...

Nadály vagyok én, nyú és métely;
gátja vagyok, hogy ésszel érvelj,
megadom mindennapi kergeséged;
arra – teszek róla – nem lesz esélyed,
hogy a jobbik eszedre hallgass,
s rágódom, ha már jött a Barkas,
a fekete, két gyászhuszárral,
egyikük rágózni sem átall...
De rágjanak csak, rágok én is
bármely nagy ember tetemén, és
ott dőzsölök 'baudelaire-i dögben
(félíg Hamlettől örököltem);
én ott tenyészek, hol enyész más:
csókom hosszú és – intravénás.
S kunkorgok én minden modemben;
'Symbols' bugyorban megtalálni engem,
ímél nélkülüm el nem hussan;
(v)ér vagyok én a hardver-husban,
viháncolok, ha jó az ENTER
(bár tán tahónak küld egy seggfej) –
éntőlem függnek Megabyte-ok;
rám fenekedni nem ajánlott!

Almában én vagyok a féreg:
 Paradicsomkertből almafakéreg –
 s még meg is bocsátok azoknak,
 kik ezt mondják: Hernyó, csaholj csak!

'KI NEM IGYEKSZIK LENGŐAJTÓN VÁGÁNYOK FELÉ

Hányszor gondoltad el: *leszállni* a vonatról,
 este, nyirkos őszben, mikor már látszik a lehelet,
 az állomás lámpáinak irizáló szélű
 fényudvara van, az újságos s a büfé belülről párás
 ablakára már csak sápadt, távoli fény szítál;
 poggyászkod inkább jelképes csupán, s ha
 úgy tűnne is, a célszerűség válogattatta
 össze tartalmát veled, igazában az csak
 magadhoz való szigorúság volt: az első napokban se
 menekülj abba, hogy nincs dezodorod, hogy
 körömmolló kéne vagy hogy nincs zoknid elég.
 És persze egyedül vagy, és persze várni se vár senki.
 (De csak fog akadni valahol egy szabad szoba.)
 Akkor néhány óra vagy nap, de *legföljebb*
 egy-két hét alatt megméretne minden*.
 Mert vagy visszafordulsz, vagy megtudod, hogy nincsen visszaút.
 *(Ugyan **te magad** nem méretnél – főképp, ha
 nem térsz vissza – ily egyszerre meg, hiszen a belső
 hang tudni akarná, őrizetes, mi tartott
eddig ott.)

– – – Nem gyávaságod szégyenít meg,
 hogy tudniillik nem szállsz
 vonatra egyedül, jelképes csomaggal,
 hanem, hogy nem tudod, mire véld/vélheted,
 hogy most már el se gondolod.

EXIT' VAGY EZT ITT!

A sör langyos, az én mögöttes.
Mi jót várhatnál itt még, pajtás?
Magad inkább egy szebb világba szöktesd
– helyedre, ne félj, biztos hajt más...
Vagy nem hajt. Akkor sem leend hiány
ez átláthat'lan, zörgő gépezetben;
te csak keressed túl az Óperencián
hűs célodat, mely elmesélhetetlen.
Mi szürcsölgetjük még, mi jut, a kétes bólét:
langy örömkét az én mögöttesében –
nekünk hadd szóljon erről a jelenvalólét!
Te csak rajongj, és légy örökre vétlen!

Langyos a vér, szándék mögöttes.
De hogy én téged? Ne röhögtes!

Horváth Sándor Farkas

A SZIGET, HOL EGY KICSIT MINDIG HIDEGEBB AZ IDŐ

Bár a folyó itt nem olyan széles, csak lassan haladtak a túlpárt felé. A felszálló ködből magas kőfalra épült házak tűntek elő. Körben hófödte hegyek.

A ladik partot ért, Z. kilépett a stégre. Eszébe jutott, mit mondott a révész indulás előtt: „Nem lesz semmi baj. Csak ne lepődjél meg, a szigeten egy kicsit mindig hidegebb az idő.” A ház ott állt nem messze, a templomkert alatt. Apró, vályogfalú építmény, akárcsak a többi errefelé. Z. átvergődött az elvadult kerten, ledobta a bőröndöket – már bent is volt a házban, amikor észrevette, valaki van a diófa alatt: kis tömzsi emberke, hatalmas csizmában, állán fehér szakáll.

– Hallom, nem jár a hajó – mondta.

Közelebb jött. Kalapját ott szorongatta a kezében.

– Ladik jár – felelte Z.

– Mint a régi szép időkben.

Z. bólított, bár fogalma sem volt, milyenek lehettek azok az idők.

Az öreg a házat figyelte. Mintha ezek az agyonmeszelt falak valami üzenetet rejtenének, amit csak ő érthet, ami kizárólag az ő kedvéért van ott. Talán nem is emlékszik már azokra az időkre maga sem. Mégis, ha megpillantja ezt a nagy fehérséget ott az